

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos didelio poveikio technologijų strategija – ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo skatinimo priemonė“

COM(2012) 341 final

(2013/C 44/15)

Pranešėjas **Peter MORGAN**

Europos Komisija, vadovaudamasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 304 straipsniu, 2012 m. birželio 26 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos didelio poveikio technologijų strategija – ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo skatinimo priemonė“

COM(2012) 341 final.

Bendrosios rinkos, gamybos ir vartojimo skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto parengiamąjį darbą šiuo klausimu, 2012 m. gruodžio 4 d. priėmė savo nuomonę.

485-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2012 m. gruodžio 12–13 d. (gruodžio 12 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 102 nariams balsavus už, 2 - prieš ir 7 susilaikius.

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1 Komisija paskelbė antrą komunikatą dėl didelio poveikio technologijų (DPT). 2010 m. rugsėjo mėn. EESRK pateikė nuomonę ⁽¹⁾ dėl ankstesnio komunikato ⁽²⁾. Jame EESRK palankiai vertino ES dėmesį DPT, tačiau turėjo didelių abejonų dėl pasiūlymų veiksmingumo, nes pastebėta trūkumų ES pažangiųjų technologijų gamybos srityje.

1.2 Šios nuomonės 1.10 punkte buvo išdėstytos šios EESRK rekomendacijos:

- reikia pripažinti, kad vidaus rinkai nepavyko paskatinti verslo ir sukurti pramonės strategijos, kuri spręstų tokią opią Europai aukštųjų technologijų įmonių stokos problemą,
- sugrąžinti gamybą į Europą ir plėsti naujas įmones Europoje,
- sudaryti įmonėms palankesnes sąlygas gauti finansavimą inovacinėms technologijoms,
- sukurti finansinių paskatų, kad Europos Sąjungoje būtų pelninga diegti DPT inovacijas ir imtis DPT verslo,
- pradėti radikalią mokyklų ir universitetų reformą, kad būtų ugdomi reikiami gebėjimai,
- skatinti inovacinių aukštųjų technologijų įmonių branduolių kūrimąsi prie universitetų ir mokslo tiriamųjų centrų,
- pripažinti, kad pasaulis pasikeitė, ir kurti veržlią tarptautinės prekybos politiką,

— užtikrinti, kad ši iniciatyva būtų visa apimanti ir aprėptų visas susijusias visų Komisijos generalinių direktoratų iniciatyvas.

EESRK pakartoja šias rekomendacijas.

1.3 Savo naujausiam komunikate Komisija siūlo ES pastangas MTTP srityje paversti trijų ramsčių strategija, kuri remtų ne tik MTTP, bet ir bandomąsias prototipų kūrimo linijas ir pažangiosios gamybos sistemas, kurios technologijas paverčia produktais. Šiuo požiūriu EESRK rekomenduoja du dalykus. Pirmiausia, dėmesys dviem naujiems strategijos ramsčiams neturi menkinti ES mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros ar mažinti jos apimties, nes moksliniai tyrimai, ypač fundamentalieji tyrimai, yra būtinas pagrindas būsimoms DPT kurti. Antra, panašu, kad ši sistema yra paremta kuo greitesniu naujų technologijų perkėlimu į rinką, ir ją reikėtų papildyti išvirtintusių gamintojų „rinkos trauka“. Atitinkamai EESRK pageidautų, kad būtų skiriama daugiau dėmesio ES gamybos įmonių pajėgumų didinimui.

1.4 EESRK iš esmės remia toliau pateikiamame 3 skyriuje išdėstytą veiksmų planą. Visgi kadangi yra skirtumų tarp valstybių narių, EESRK pageidautų, kad veiksmų programos būtų parengtos pagal kiekvieno regiono gebėjimus ir pajėgumus.

1.5 Tam tikriems veiksmų plano aspektams tikriausiai prireiks daugiau impulsų, ypač valstybės pagalbos modernizavimo, rizikos kapitalo, su intelektinės nuosavybės teise susijusių derybų pasaulio lygiu, prekybos derybų aukštųjų technologijų pramonės srityje, švietimo ir mokymo gerinimo visais lygmenimis, ypač pabrėžiant inžinierių ir mokslininkų rengimą.

⁽¹⁾ OL C 48, 2011 2 15, p. 112.

⁽²⁾ COM(2009) 512 final.

1.6 Nors DPT projekto valdymas nagrinėjamas veiksmų plane, jo įgyvendinimo būdai nėra aiškūs ir programai gali trūkti dinamikos.

2. Ižanga

2.1 Komisija paskyrė aukšto lygio grupę ištirti atsiliepiamus apie pirmąjį komunikatą ir parengti ataskaitą⁽³⁾, kuri buvo paskelbta 2011 m. birželio mėn. Šiame antrajame komunikate išdėstoma „Europos DPT strategija“.

2.2 Savo ataskaitoje aukšto lygio grupė nustatė pagrindinius Europos sunkumus paverčiant idėjas paklausiais produktais – kitaip tariant įveikiant tarptautiniu mastu pripažintą „mirties slėnį“. Kad pavyktų pereiti šį slėnį, grupė rekomenduoja trijų ramsčių strategiją:

- technologijų mokslo tiriamasis ramstis, grindžiamas technologiniais įrenginiais ir remiamas technologijų mokslo tiriamųjų organizacijų,
- produktų vystymo ramstis, grindžiamas bandomosiomis linijomis ir demonstracine veikla, remiamas pramonės konsorciumų,
- konkurencingos gamybos ramstis, grindžiamas pasaulyje konkurencingais gamybos įrenginiais, kuriuos remia vadinosios „inkarinės įmonės“ (angl. *anchor companies*).

2.3 Siūloma sukurti pramonę pažangiai gamybai, kuri būtų eksporto pajamų šaltinis, ir remti tolesnės gamybos grandies įrengimų gamintojus, kurie gali sukurti pažangiausias gamybos technologijas Europoje (įrengimus, programinę įrangą, paslaugas ir kt.), taip pat gamybos sistemų (technologijų ir procesų) vystymą ir gerinimą, kad Europoje būtų sukurti veiksmingi, šiuolaikiniai ir aukštosiomis technologijomis grindžiami gamybos įrenginiai.

2.4 Pateikiama vienuolika rekomendacijų:

- DPT turi tapti Europos technologiniu prioritetu,
- ES turėtų taikyti technologinės brandos lygių (angl. TRL) skalės mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros apibrėžti,
- visapusiškai išnaudoti svarbių mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros apibrėžčių taikymo sritį,
- iš naujo subalansuoti ES mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros finansavimo programas,

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/ict/files/kets/hlg_report_final_en.pdf

- taikyti strateginį požiūrį į DPT programas,
- nustatyti tinkamą DPT programų įgyvendinimo taisyklių rinkinį,
- derinti finansavimo mechanizmus,
- pateikti nuostatas dėl valstybės pagalbos DPT,
- taikyti pasaulio mastu konkurencingą intelektinės nuosavybės politiką Europoje,
- ugdyti, stiprinti ir išlaikyti DPT gebėjimus,
- sukurti Europos DPT observatoriją ir konsultacinį organą.

3. Svarbiausios komunikato nuostatos

3.1 „Remiantis naujausiais moksliniais tyrimais, rinkos tendencijų ekonomine analize ir indėliu sprendžiant socialinius uždavinius, prie ES DPT priskiriamos mikro-/nanoelektronika, nanotechnologijos, fotonika, pažangios medžiagos, pramoninės biotechnologijos ir pažangios gamybos technologijos“.

3.2 Komunikato padėties analizėje atkreipiamas dėmesys į šiuos punktus:

- ES pirmąja visame pasaulyje plėtodama DPT,
- ES neišnaudoja savo žinių bazės,
- pagrindinis ES trūkumas – nesugebėjimas žinių bazę paversti prekėmis ir paslaugomis,
- su DPT susijusios gamybos trūkumas žalingas dėl dviejų priežasčių: pirma, trumpuoju laikotarpiu prarandama galimybė skatinti ekonomikos augimą ir kurti darbo vietas, antra, ilgalaikiu laikotarpiu mažinama žinių bazė,

3.3 Komunikate nurodomos šios šių trūkumų priežastys:

- nėra bendros DPT apibrėžties ir bendro požiūrio į jas,
- tinkamos politikos trūkumas, kad būtų pasinaudota DPT sinerginiu poveikiu ir jos būtų greičiau pateikiamos rinkai,
- produktų demonstravimo ir „konceptijų išbandymo“ projektų trūkumas,
- neveiksmingas viešųjų išteklių naudojimas ir koordinavimas,
- tinkamų rizikos kapitalo šaltinių prieinamumo trūkumas,

- ES vidaus rinkos susiskaidymas ir reglamentavimo skirtumai tarp įvairių regionų ir valstybių narių,
- tinkamai kvalifikuotos darbo jėgos ir verslininkų trūkumas.

3.4 Šiame Komunikate išdėstyta strategija siekiama:

- kitos daugiametės finansinės programos ES politikoje skirti daugiau dėmesio moksliniams tyrimams, inovacijoms ir sanglaudos politikai, o vykdant EIB skolinimo veiklą pirmenybę teikti DPT diegimui,
- užtikrinti ES ir nacionalinės veiklos koordinavimą, siekiant šios veiklos sinergijos bei papildomumo ir, prireikus, išteklių sutelkimo,
- suburti DPT klausimų išorės darbo grupę, kuri patars Komisijai su DPT susijusiais politikos klausimais,
- esamomis prekybos priemonėmis užtikrinti sąžiningą konkurenciją ir vienodas sąlygas tarptautiniu mastu.

3.5 Toliau pateikiama Komisijos veiksmų plano santrauka.

3.5.1 ES priemonių pritaikymas

- „Horizontas 2020“:
 - 6,7 mlrd. eurų skyrimas,
 - persiorientavimas į bandomąsias linijas ir demonstravimo projektus,
 - daugiadalykiai projektai,
 - atrankos kriterijai.
- Europos regioninės plėtros fondas:
 - pažangi specializacija,
 - konkrečioms grupėms skirti veiksmai.
- modernizuoti valstybės pagalbos taisyklės,
- susitarimas su Europos investicijų banku,
- reikalingų tarpdalykinių įgūdžių skatinimas.

3.5.2 Koordinavimas

- sinergija su nacionaline pramonės inovacijų politika,

- pramonės suinteresuotųjų subjektų susitarimo memorandumas.

3.5.3 Valdymas

- koordinavimo grupė dėl DPT pagal programą „Horizontas 2020“,
- DPT klausimų išorės ekspertų grupė.

3.5.4 Įgūdžiai. Komisija:

- pagal programą „Horizontas 2020“ tęs ir stiprins veiksmus, skirtus jaunimui sudominti DPT,
- skatins, kad EIT suburtų pridėtinę vertę pagrįstos gamybos žinių ir inovacijos bendriją (ŽIB), jungiančią šios srities verslo, mokslinių tyrimų ir aukštojo mokslo aspektus,
- iki 2012 m. pabaigos paskelbs komunikatą, skirtą besikeičiančioms ir sparčiai atsirandančioms įgūdžių pasiūlos ES problemoms,

- plėtos švietimo ir verslo partnerystės, pvz., aukštojo mokslo žinių alijansus, ir

- ieškos būdų, kaip padidinti kvalifikuotos darbo jėgos pasiūlą su DPT susijusiose srityse, taip pat pritraukiant aukštos kvalifikacijos talentingus specialistus iš ES nepriklausančių šalių.

3.5.5 Prekyba

- Komisija stengsis užtikrinti palankią prekybos aplinką ir vienodas sąlygas tarptautiniu mastu. Šio tikslo bus siekiama sudarant palankesnes sąlygas patekti į rinką ir investicijų galimybėms, vengiant tarptautinės rinkos iškraipymo, gerinant intelektinės nuosavybės teisių apsaugą, skatinant savi-tarpio sąveiką, ypač viešųjų pirkimų srityje, mažinant subsidijas ir tarifines bei netarifines kliūtis pasauliniu lygmeniu bei užtikrinant taikytinų ES ir PPO taisyklių laikymąsi.

4. Europos pažangiųjų technologijų gamybos įmonės

4.1 DPT strategija buvo sukurta siekiant skatinti ES esančią pažangiųjų technologijų produktų, reikalingų kasdieniam Europos piliečių gyvenimui ir Europos įmonėms, gamybą laikotarpiu iki 2020 m. ir vėliau. Europoje esanti aukštųjų technologijų produktų gamyba šiuo metu nėra pakankamai kompetentinga pasaulio rinkose, nors laikoma, kad Europos MTTP yra pasaulinio lygio. Problema yra ne Europos aukštųjų technologijų gamybos pajėgumų ar gebėjimų trūkumas, bet nesugebėjimas MTTP rezultatų perkelti į gamybą. Taigi, Komisijos strategija siekiama pagreitinti technologijos perdavimą gamintojams. Tačiau EESRK mano, kad praktikoje perdavimas pavyks tik tada, jei bus gamintojų, galinčių generuoti technologijų paklausą, o Europa, EESRK nuomone, neturi pakankamai pasaulio aukštųjų technologijų sektoriuose konkuruojančių įmonių.

4.2 Toliau pateikiamos lentelės buvo paimtos iš 2012 m. *Financial Times* tyrimo, kuriame buvo analizuojama 500 didžiausių pasaulio įmonių ir 500 įmonių kiekviename dideliame regione. Buvo tiriami tik aukštųjų technologijų gamybos sektoriai.

4.3 Toks įmonių sąrašas yra tik viena medalio pusė, tačiau EESRK yra įsitikinęs, kad išvardytos įmonės yra tinkamas rodiklis, atspindintis santykinį pasaulio regionų gamybos pajėgumą.

Toliau pateiktoje 500 pasaulio įmonių lentelėje nurodomas įmonių skaičius kiekviename iš aukštųjų technologijų gamybos sektorių. Į besiformuojančių rinkų (BR) skiltį įtrauktos, be kitų, keturios BRIC šalys. Šiuo lygmeniu Europa pirmauja tik pramonės inžinerijos srityje, tačiau pasaulio regionų lentelė leidžia susidaryti išsamesnį vaizdą.

<i>Financial Times</i> : 500 pasaulio įmonių						
Sektorius	Įmonių skaičius					
	Pasaulis	JAV	Japonija	BR	Europa	
Farmacija ir biotechnologijos	22	11	2	0	6	Novartis (*), Roche (*), GSK, Sanofi- Aventis, AstraZeneca, Novo Nordisk Shire
Technologijos aparatinė įranga	16	10	1	2	3	ASML, Ericsson, Nokia
Programinė įranga ir kompiuterių paslaugos	13	7	1	4	1	SAP
Automobiliai ir jų dalys	17	3	5	5	4	Daimler, VW, BMW, Continental
Cheminės medžiagos	18	7	1	4	5	Bayer, BASF, Air Liquide, Syngenta (*), Linde
Sveikatos priežiūros įranga	13	10	0	0	3	Fresenius, Synthes (*), Essilor
Pramoninė įranga	12	5	1	5	1	Siemens
Pramoninė inžinerija	13	4	3	1	5	ABB (*), Volvo, Atlas Copco, MAN, Sandvik
Aeronautika ir gynyba	7	5	0	0	2	Rolls Royce, EADS
Naftos pramonės įranga ir paslaugos	11	7	0	0	2	Sarpem, Transocean (*)
Laisvalaikio prekės	4	0	3	0	1	Philips Electrical
Elektros ir elektroninė įranga	4	1	1	1	1	Schneider Electric

(*) Žvaigždute (*) pažymėtos įmonės yra Šveicarijos, o ne ES įmonės.

4.4 Regionų lentelėje nurodomas įmonių skaičius ir jų suvestinė rinkos kapitalizacija. Tai parodo kiekvieno regiono pajėgumų mastą, o rinkos viršutinės ribos rodiklis atskleidžia kiekvieno regioninio sektoriaus dydį ir santykinį sėkmingumą.

4.5 Europa pirmąją pasaulyje cheminių medžiagų ir pramoninės inžinerijos srityje. Ji taip pat gerai įsitvirtinusi farmacijos, biotechnologijų ir automobilių gamybos sektoriuose. JAV dominuoja sveikatos priežiūros įrangos ir technologijų aparatinės bei programinės įrangos sektoriuje, o Japonija ir besiformuojančios rinkos šalys yra stipresnės nei Europa aparatinės įrangos sektoriuje.

4.6 Ši analizė aiškiai rodo, kad DPT programoje turėtų būti numatyta strategija, kaip sustiprinti tuos sektorius, kuriuose Europa yra silpna, ir kaip išnaudoti tuos sektorius, kuriuose Europa yra gana stipri. Ypatingas pastangas reikėtų dėti medicininės technologijos ir sveikatos priežiūros įrangos sektoriuose.

Financial Times: 500 regioninių įmonių. Technologijų gamybos sektoriai								
Sektorius	Įmonių skaičius (#) ir rinkos vertė (mlrd. dolerių)							
	JAV		Japonija		BR		Europa	
	#	\$	#	\$	#	\$	#	\$
Farmacija ir biotechnologijos	21	948	27	176	8	48	15	708
Technologijos aparatinė įranga	33	1,391	18	146	9	146	7	111
Programinė įranga ir kompiuterių paslaugos	25	1,083	12	58	5	109	7	126
Automobiliai ir jų dalys	9	161	38	446	10	115	13	290
Cheminės medžiagos	16	286	32	133	16	262	22	384
Sveikatos priežiūros įranga	29	495	5	20	1	4	10	114
Pramoninė įranga	7	409	8	36	9	87	5	125
Pramoninė inžinerija	13	247	34	217	15	143	21	275
Aeronautika ir gynyba	12	269	0	0	1	5	9	115
Naftos pramonės įranga ir paslaugos	16	324	0	0	1	10	2	119
Laisvalaikio prekės	2	25	14	118	0	0	1	20
Elektros ir elektroninė įranga	10	125	27	153	7	77	6	61
Alternatyvi energetika	0	0	0	0	1	4	0	0

5. EESRK požiūris

5.1 Nuo 1957 m. ES buvo sukurtos tik trys pasaulinio masto aukštųjų technologijų įmonės: ASML, Nokia ir SAP. ES nuolat atsiliko. Galima manyti, kad tai yra bendra kapitalizmo ir verslumo nesėkmė, palyginti su JAV įmonių pasiekimais per tą patį laikotarpį ir nuolatine Azijos pažanga (Japonija, Taivanas, Korėja ir dabar Kinija).

5.2 Nors Amerikoje laisvosios rinkos kapitalizmas veikia daugelyje sričių, jos karinis ir pramoninis kompleksas, susietas su svarbiausiais pasaulio universitetais, sudarė labai palankias sąlygas išradimams ir galimybes išnaudoti daugybę idėjų vyraujančioje įmonių kultūroje ir didžiulėje rinkoje.

5.3 Azijos šalys teikia aktyvią valstybės pagalbą jaunoms pramonės šakoms, kol jos ištvirtina. Šios šalys buvo atviros ir patrauklios užsienio investicijoms į aukštasias technologijas. Jos įsisavino užsienio investicijomis perduotas technologijas ir jas dabar naudoja.

5.4 Padėtis Europoje yra visiškai kitokia, o pagrindinis veiksnys yra homogeniškumo trūkumas. Kokį matmenį bepaimtume, BVP vienam gyventojui, nedarbo rodiklius, įmonių infrastruktūrą, universitetų infrastruktūrą, mokymosi mokykloje rodiklius, kapitalo rinkas, darbo rinkos lankstumą, interneto skverbtį ir pan., pamatysime gana didelius Pasaulio banko nustatytų šešių ES subregionų skirtumus. Tai būtų ES 15 Šiaurė (Britų salos ir Šiaurės šalys), EU 15 Centras (šešios šalys ES įkūrėjos be Italijos ir su Austrija), ES 15 Pietūs (4 Viduržemio jūros valstybės), ES 12 Šiaurė (Baltijos šalys), ES 12 Centras (Lenkija, Čekija, Vengrija, Slovėnija, Slovakija), ES 12 Pietūs (Rumunija ir Bulgarija).

5.5 Siekiant sukurti pasaulinio lygio DPT pajėgumus būtų logiška priderinti politiką ir programas kiekvienai iš šių šešių šalių grupių taip, kad būtų atsižvelgta į jų universitetų mokslinių tyrimų institucijų lygį, jų darbo jėgos mokslinius ir technologinius įgūdžius, gamybos įmonių gebėjimus ir turimas rinkas ir pan. Jei tai būtų padaryta, pastangos galėtų būti prioretizuojamos pagal regionus, o regionams, kuriuose padėtis yra geriausia, tektų lyderio vaidmuo. Šiomis aplinkybėmis reikėtų atsižvelgti į Komunikate pasiūlytas sanglaudos politikos priemones.

5.6 Komisija valdo ES teikdama teisės aktus ir skirdama finansines išmokas, o ją remia observatorijos ir agentūros. Valdymas gali būti veiksmingas tose srityse, kur Komisija gali prisiimti visą atsakomybę už iniciatyvą. DPT projekte dalyvauja mažiausiai šeši Komisijos nariai, tačiau EESRK nemano, kad projektas gali būti sėkmingas, jei nebus sutelkta kompetencija ir nebus taikomas tiesioginis valdymo būdas.

5.7 Reikia keisti tradicinę galvosėną. Vienas pavyzdys – regioninis požiūris. Tiek aukšto lygio grupė, tiek Komunikatas pripažino, kad DPT projektams reikia iš naujo pritaikyti valstybės pagalbos mechanizmus. Komunikate taip išsamiai nenagrinėjami intelektinės nuosavybės teisių pasiūlymai, kaip aukšto lygio grupės ataskaitoje⁽⁴⁾. EESRK palankiai vertina Komunikate išdėstytas mintis dėl prekybos, tačiau nemano, kad dabartinė prekybos politika pakankamai gina ES interesus. Tai yra dar viena sritis, kuriai būtų naudingas naujas valdymas ir nuolatinis ES interesų gynimas.

5.8 EESRK palankiai vertina aukšto lygio grupės pasiektą pokytį – dėmesio nukreipimą nuo paramos MTTP į subalansuotą trijų ramsčių požiūrį. Šiomis aplinkybėmis Septintoji bendroji programa, atrodo, turi gana didelių trūkumų. Vis dėlto EESRK yra susirūpinęs, kad ES gali būti nepakankamai įmonių, kurių pajėgumai, produktai ir pasaulinė sklaida leistų įgyvendinti ir komercializuoti MTTP ramsčio rezultatus. Visas pasiūlymas paremtas prielaida, kad antras ir trečias ramsčiai gali padėti DPT susilaukti sėkmės rinkoje. Iš tiesų, DPT dažniau palaiko tokie aukštųjų technologijų gamintojai kaip *Apple*, *BMW*, *Bayer*, *Rolls Royce* arba *Airbus*. ES kartu su valstybėmis narėmis turi parengti strategiją, kaip remti pasaulinio lygio galutinius produktus gaminančias įmones ir kaip sukurti daugiau tokių įmonių. Reikėtų teikti paskatas esamoms įmonėms išplėsti savo produktų linijas naujais, labai DPT imliais ir pasaulio rinkoms skirtais produktais. Komunikate daug kartų teigiama, kad DPT gali skatinti augimą ir kurti darbo vietas. EESRK laikosi kitos nuomonės: įmonės, naudojantys DPT, gali skatinti augimą ir kurti darbo vietas. ES reikia daugiau produktus gaminančių ir rinkas turinčių įmonių, kurios galėtų naudoti DPT.

5.9 Jeigu DPT nepadaeda patekti į rinką ištvirtinusios įmonės, kurios gamina galutinius produktus, joms padeda verslininkai. Daugumai verslininkų, savo ruožtu, padeda arba rizikos kapitalo investuotojai, arba ištvirtinusios įmonės, kurias sudomina šių verslininkų idėjos. *IBM* rėmė *Microsoft* ir išgelbėjo *Intel*, *Apple* rėmė *ARM Holdings*, kuri dabar konkuruoja su *Intel*, tiek į *Google*, tiek į *Facebook* investavo turtingi technologijų pramonės investuotojai, rizikos kapitalo investuotojai rėmė *Google*, o *Microsoft* rėmė *Facebook*. Europoje, Šiaurės šalių verslininkai, siejami su *Skype* ir *Angry Birds*, gavo Londono ir Kalifornijos rizikos kapitalo investuotojų paramą.

⁽⁴⁾ Aukšto lygio grupė rekomenduoja ES priimti valstybės pagalbos teisės aktus MTTP veiklai ir didelio masto investicijoms į DPT palengvinti, visų pirma įvedant suderinamumo sąlygą į visus ES teisės aktus dėl valstybės pagalbos, peržiūrint pagalbos mažinimo metodą didesnėms investicijoms, prailginant pranešimo terminus, pagreitinant procedūras ir taikant bendrą Europos interesų projektus.

5.10 DPT projektas yra didesnio iššūkio – ES gerovės kūrimo – atspindys. JAV pažangą skatina rinka, o Azijoje – valstybės politinės priemonės. ES valstybių narių, pavyzdžiui, Vokietijos ir Šiaurės šalių, politika yra sėkminga, tačiau daugelis kitų valstybių tokios politikos netaiko. Komunikate nurodoma, jog ES lygmeniu DPT programai skiriami riboti Sąjungos ištekliai, bet EESRK nuogaustauja, kad šis gerovės kūrimo modelis dėl konkurencijos pasaulio mastu nebus pakankamai veiksmingas.

6. Konkrečios pastabos

6.1 EESRK nerimauja, kad dėmesio sutelkimas į antrą ir trečią ramsčius gali būti susijęs su Europos Sąjungos MTTP apimties sumažinimu. EESRK tam nepritaria. Būtinai stiprūs fundamentalieji tyrimai, kad būtų parengta dirva kitos kartos inovacijoms. Moderni technologija dažniausiai yra paremta netikėtais fundamentaliųjų tyrimų rezultatais.

6.2 Kadangi ES neturi tokio dydžio karinio-pramoninio komplekso kaip JAV (arba Kinija), ji mokslą turi skatinti ir pastūmėti į priekį kitais būdais. Šiuo atveju yra vertingi tokie projektai, kaip Galileo ir ITER.

6.3 EESRK džiaugiasi, kad didelė svarba teikiama švietimui ir įgūdžiams. Tačiau Komitetas atkreipia dėmesį į tai, kad Komunikate pabrėžiamas gamtos ir inžinerijos mokslų absolventų skaičiaus mažėjimas ES. ES trūkumai gamtos mokslų ir inžinerijos srityse visais švietimo lygmenimis yra tiek apskritai ES konkurencingumo, tiek konkrečiai DPT projekto Achilo kulnas. Turint omenyje problemos mastą ir neatidėliotinumą, Komunikate išdėstyti planai yra visai neadekvatūs.

6.4 EESRK neseniai pateikė savo nuomonę dėl komunikato „Valstybės pagalbos modernizavimas“⁽⁵⁾. Kalbant apie DPT, svarbūs yra 1.5.1 (rinkos nepakankamumo apibrėžtis), 1.6.3 ir 1.6.4 (vienodos sąlygos) punktuose išdėstyti teiginiai. Siekama išsaugoti konkurenciją vidaus rinkoje, ES sukėlė pavojų savo išorės konkurencingumui.

6.5 Komunikate pastebima, kad rizikos kapitalo investuotojų veikla per pastarąjį dešimtmetį Europoje sumažėjo, ir siūloma rizikos kapitalo investuotojų lėšas pakeisti ES lėšomis. Nors tai sveikintina, to nepakanka. EESRK rekomenduoja ES kartu su valstybėmis narėmis sukurti Europoje prielaidas rizikos kapitalui.

6.6 Komisija informavo EESRK apie savo ketinimus dėl DPT klausimų darbo grupės, kuri pakeitė aukšto lygio grupę. „Be šesiu DPT (nanotechnologijos, mikroelektronika, biotechnologijos, fotonika, pažangiosios medžiagos ir pažangios gamybos sistemos) atstovų siūloma į ją įtraukti daugelį DPT vienijančių sričių atstovus (patys novatoriškiausi produktai yra įvairių DPT deriniai) ir daugiau tolesnių pramonės naudotojų (pavyzdžiui, aeronautikos, automobilių, oro erdvės, statybos, energetikos, maisto, medicinos prietaisų, įrangos dizaino) atstovų nei buvo pirmoje aukšto lygio grupėje (kadangi DPT strategija siekiama skatinti pramoninę DPT grindžiamų produktų gamybą).“

6.7 Labai daug priklausys nuo atstovaujimų įmonių, jų įtakos didesnei (daug didesnei) DPT klausimų grupei, nuo visos grupės sugebėjimo padėti daugiau nei 118 regioninių aukštųjų technologijų gamybos sektoriaus įmonių pasiekti pasaulinį lygį ir visų svarbiausia – nuo jos sugebėjimo paskatinti naujų 118 įmonių susikūrimą regionų lygmeniu.

2012 m. gruodžio 12 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas

Staffan NILSSON

⁽⁵⁾ Valstybės pagalbos modernizavimas (OL C 11, 2013 1 15)